

Aalto-yliopisto

Rehtori Ilkka Niemelä, puhe lukuvuoden 2020–2021 avajaisissa 1.9.2020

Arvoisat kunniavieraat, arvoisat professorit, Aalto-yhteisön jäsenet,
Hyvät tieteen, taiteen ja koulutuksen ystävät,
Rakkaat kollegat ja opiskelijat,

Lämpimästi tervetuloa Aalto-yliopiston yhdenentoista lukuvuoden ensimmäiseen päivään!

Toivotan erityisen lämpimästi tervetulleiksi uudet opiskelijat, jotka ovat mukana ensimmäistä kertaa. Tunnelmanne on varmaan innostunut, mutta ehkä samalla myös epävarma: kuinka liittyä osaksi Aalto-yhteisöä poikkeuksellisissa olosuhteissa, joissa tapaamme toisiamme koronapandemian takia lähinnä verkossa, kuten nyt?

Haluamme varmistaa opintojenne aloituksen sujuvuuden, joten ensimmäisen vuoden opiskelijoilla on etuoikeus kampusopetukseen. Älkää epäröikö kysyä tukea näinä poikkeuksellisina aikoina – henkilökunta ja koko yhteisömme ovat teitä varten. Toivon, että voisimme tavata kampuksella mahdollisimman pian!

Tänä vuonna meidän kaikkien elämän on mullistanut maailmanlaajuinen tragedia: koronaviruspandemia. Nopeasti kehittynyt pandemia on esimerkki globaalista, viheliäisestä ongelmasta. Kriisi on paljastanut maiden keskinäisen riippuvuuden – sekä sen, että suuriin haasteisiin ei ole yksinkertaisia ratkaisuja.

Kansainvälisesti koronakriisi on selvästi nostanut esiin uusia jännitteitä niin yliopistomaailmassa kuin politiikassa. Yliopistoille ominainen kansainvälisyys ja avoimuus ovat uhattuina monestakin suunnasta. Aalto-yliopisto on läpeensä monikulttuurinen ja moniääninen yhteisö. Yhtenä Euroopan kansainvälisimmistä yliopistoista haluamme puolustaa tasa-arvon ja monimuotoisuuden arvoja. Tuomitsemme kaiken rasmin ja syrjinnän.

Koronakriisi on inhimillisen kärsimyksen lisäksi aiheuttanut valtavan shokin taloudelle. Tämä vaatii kansainvälisesti ennen näkemättömän laajat elvytystoimenpiteet, joiden rahoittamiseksi velkaa joudutaan ottamaan valtavia määriä. Näin myös Suomessa. On selvää, ettemme selviä tästä vain säästämällä. Tarvitsemme kasvua.

Mistä kasvu syntyy? Suomessa aineellisen elintason kasvu on perustunut viimeiset yli 50 vuotta tuottavuuden kasvuun. Tämä syntyy valtaosin kahdesta tekijästä: 2/3 tuottavuuden kasvusta on peräisin uusista ideoista, teknologiasta ja innovaatioista ja lähes kolmasosa koulutuksesta. Kasvun lähteet ovat siis tutkimus ja koulutus!

Toisaalta suuret globaalit kestävän kehityksen haasteet eivät ole väistyneet ja vaativat välittömiä toimenpiteitä.

Minusta tähän tilaisuuteen on nyt tartuttava kaikin keinoin, kun taloutta elvytetään ja myöhemmin tasapainotetaan. Kärsinyt talous ei kaipaa jälleenrakentamista eli paluuta vanhaan, vaan ennen kaikkea uudelleen rakentamista kestävän kehityksen perustalle.

Suomella on poikkeuksellisen hyvät edellytykset luoda kestävän kehityksen ratkaisusta vahva tulevaisuuden kilpailutekijä. Meillä on eturivin tutkimusta, koulutusta, osaamista ja yrityksiä.

Millaista rakenneuudistusta siis tarvitaan? Nyt on välttämätöntä panostaa merkittävästi koulutukseen, tutkimukseen ja innovaatioihin erityisesti kestävän kehityksen alueella.

Nyt tarvitaan sekä julkisen että yksityisen sektorin merkittäviä investointeja. Globaaleja haasteita on mahdollista ratkoa vain yhteistyössä. Tähän tarvitaan riittävän kokoisia osaamiskeskittymiä, joissa on mukana yliopistoja, tutkimuslaitoksia ja yrityksiä, joissa on eturivin osaamista, ja joissa ideat ja ihmiset liikkuvat vilkkaasti eri toimijoiden välillä.

Julkaisimme Aalto-yliopiston uuden strategian tammikuussa ennen koronakriisiä. Vaikka kriisi on muuttanut toimintaympäristöämme monin tavoin, strategiamme pääviesti – kestävän tulevaisuuden rakentaminen – on nyt tärkeämpi kuin koskaan.

Kestävän tulevaisuuden rakentaminen vaatii uutta, tutkimuspohjaista tietoa, uusia ratkaisuja sekä muutoksentekejiä, joilla on radikaalia luovuutta ja aloitteellinen, yrittäjämäinen asenne. Myös jatkuvan oppimisen tarve kasvaa, kun työelämässä jo olevien on päivitettävä osaamistaan.

Kasvava tarve kohdistuu erityisen voimakkaasti Aalto-yliopiston aloille. Olemmekin strategiassamme linjanneet ottavamme suurempaa yhteiskunnallista vastuuta koulutuksesta ja jatkuvasta oppimisesta aloillamme.

Valtion kesäkuun lisämenoarviossa varattiin 124 miljoonaa euroa uusiin aloituspaikkoihin korkeakouluissa. Nyt yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat ottamassa yli 4 000 opiskelijaa lisää jo tänä syksynä. Näistä 200 on tulossa Aalto-yliopistoon.

Suurkiitos laitoksillemme ja koulutusohjelmillemme siitä, että ratkaisut löytyivät nopealla aikataululla. Aloituspaikkojen lisäys jatkuu tulevina vuosina yliopistojen strategiarahoituksen tuella. Keskeistä on, että kannamme oman osuutemme tästä vastuusta ja olemme tältäkin osin rakentamassa kestävämpää tulevaisuutta.

Keväällä koronapandemian takia tekemämme digiloikka antaa varmasti uusia eväitä miettiä, miten opetus ja oppiminen voidaan toteuttaa aivan uusilla tavoilla esim. yhdistämällä digitaalisia ratkaisuja ja lähiopetusta, kohdistamalla ohjausta paremmin opiskelijakohtaisesti tai mahdollistamalla opiskelijoille opintokokonaisuuksien räätälöintiä tarpeidensa mukaan.

Koronaviruspandemian keskellä uudella, elävällä strategiallamme on erityinen vahvuus. Maailma ympärillämme muuttuu hämmästyttävän nopeasti, ja tulemme jatkossakin kohtaamaan uusia globaaleja kriisejä. Juuri siksi strategiamme perustuu säännölliseen arviointiin: maailman tarkkailuun herkällä korvalla. Kun maailma ympärillämme muuttuu, mekin muutumme – eli päivitämme tarvittaessa strategisia valintojamme.

Yhteiset, vahvat arvomme kuitenkin säilyvät ja antavat meille pitkän aikavälin suuntaa:

- Vastuullisuus – työskentelemme kestäväällä tavalla hyvinvoinnin ja paremman maailman puolesta;
- Rohkeus – tähtäämme korkealle. Tartumme haasteisiin joustavasti, luovasti ja intohimoisesti.
- Yhteistyö – yhteisön monimuotoisuus on vahvuutemme ja yhdessä saamme aikaan enemmän.

Viime kevät oli meille kaikille poikkeuksellisen vaikea. Monien työpäivät venyivät pitkiksi – anivarhaisesta iltamyöhään – ja työn lisäksi piti huolehtia läheisten hyvinvoinnista. Tästä huolimatta onnistuimme jatkamaan työtämme ja opintojamme hämmästyttävän sujuvasti. Lämmin kiitos jokaiselle teistä vastuunotosta, joustavuudesta ja yhteistyöstä erittäin haastavassa tilanteessa.

Koronakriisi ei ole kuitenkaan ohi, ja kevään sprintti näyttää venyvän maratoniksi. On varmaa, että edessämme on vaikeita aikoja, mutta selviämme niistä yhdessä yhteisönä arvoihimme luottaen. Otetaan vastuuta omasta ja muiden hyvinvoinnista. Tehdään yhteistyötä ja autetaan toinen toisiamme. Nyt rohkeutta on rajaaminen. On tärkeää huolehtia työn ja muun elämän tasapainosta. Valitse siis tehtäväksi se, mikä on tärkeintä. Laita hyvillä mielin tietokone kiinni työpäivän päätteeksi ja rentoudu. Lepää, nauti perheestäsi ja harrastuksista. Näin sovellamme Aallon arvoja oman arkemme keskellä.

Hyvät kuulijat,

Aalto-yliopisto on nyt toiminut kymmenen lukuvuotta ja saavuttanut kansainvälisesti tunnustetun aseman. Verkostomme vetää puoleensa lahjakkuuksia, ideoita, investointeja ja yhteistyökumppaneita ympäri maailmaa. Teemme tärkeää työtä, joka auttaa yhteiskuntaa selviämään vaikeasta koronan aiheuttamasta kriisistä ja samalla rakennamme parempaa maailmaa.

Kiitos tästä kuuluu teille kaikille: henkilöstölle ja opiskelijoille. Olen tavattoman otettu ja ylpeä saavutuksistanne. Olette tehneet Aallosta paikan, johon yhä uudet sukupolvet tuovat lahjakkuutensa, intonsa ja ideansa. Niiden varaan rakennamme kestävämpää tulevaisuutta.

Kiitos!